

**UCHWAŁA NR LXXI/481/2023
RADY MIEJSKIEJ W ŁOCHOWIE**

z dnia 29 listopada 2023 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024-2026

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.) oraz art. 176 pkt 1 i art. 179 ust 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1426 ze zm.) Rada Miejska w Łochowie uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2024-2026” w brzmieniu określonym, jako załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Łochowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2024 r.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Łochowie

Sławomir Piotr Ryszawa

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2024-2026

ŁOCHÓW 2023

SPIS TREŚCI

I WPROWADZENIE	2
II PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU	3
III ADRESACI PROGRAMU	5
IV DIAGNOZA SYTUACJI RODZIN	6
V GŁÓWNE KIERUNKI DZIAŁANIA I ZAŁOŻENIA PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY	10
VI REALIZATORZY PROGRAMU	13
VII ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	14
VIII MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU	14

I WPROWADZENIE

Rodzina jest pierwszym i fundamentalnym środowiskiem życia dziecka. Mówi się o niej, jako o podstawowej komórce społecznej, w której odbywa się wychowanie oraz opieka nad dzieckiem. To tutaj dziecko nabywa wiedzę o otaczającym je świecie, o panujących między ludźmi stosunkach. Uczy się wyrażać swoje uczucia tj. lęk, obawę, zadowolenie, gniew oraz wartościowania co jest dobre, a co złe. To z rodzinnego środowiska wynosi wzorce, które często przekłada na swoje dorosłe życie. Dlatego tak ważne jest zachowanie prawidłowych ról społecznych, gdyż jedynie „zdrowa” rodzina jest warunkiem wykreowania młodego pokolenia, które będzie miało poczucie własnej wartości, aspiracji, empatii, jak również będzie bazą do budowania kolejnej prawidłowo funkcjonującej najmniejszej komórki społecznej.

Jednym z najważniejszych celów rodziny winna być dbałość, aby warunki socjalno - bytowe i atmosfera wychowawcza, w jakich przebywa dziecko były jak najlepsze. Rola rodziny nie kończy się jednak na tym etapie, ani wówczas gdy dziecko wchodzi w dorosłość i bierze odpowiedzialność za swoje życie. Środowisko rodzinne nieustannie otacza człowieka i jest ono najważniejszym miejscem jego życia i rozwoju. Żadna inna forma nie jest w stanie go zastąpić.

Niestety, zdarza się jednak tak, że w rodzinie występują różne sytuacje wskazujące na niewłaściwe zachowania i postawy rodzicielskie, oraz pewne elementy ukazujące niestosowność różnych sytuacji życia rodzinnego. Nasilające się sytuacje o charakterze negatywnym w rodzinie przyczyniają się do rozpadu więzi emocjonalnych wśród jej członków i skutkują tym, że rodzina przestaje spełniać należycie powierzone jej funkcje. Staje się rodziną dysfunkcyjną, w której brakuje lub jest poważny niedostatek w zaspokajaniu potrzeb biologicznych, rozwojowych i uczuciowych, a w efekcie doprowadza to do dezorganizacji całego środowiska wychowawczego, społecznego oraz emocjonalnego. Rodziny dysfunkcyjne nie wywiązują się w pełni z obowiązków wobec własnych dzieci, zaniedbując podstawowe funkcje rodziny, a w skrajnych przypadkach stwarzają zagrożenie dla zdrowia oraz życia dzieci.

Lokalne samorzady odpowiadają za stworzenie oraz funkcjonowanie systemu opieki nad dzieckiem i rodziną. Jest to niezwykle istotne i trudne zadanie, ponieważ działania na rzecz rodziny to działania nie tylko na rzecz konkretnej grupy ale i całej wspólnoty, a jak wiadomo wspierając rodzinę przyczyniamy się nie tylko do jej rozwoju, ale i wzmocnienia więzi w całej społeczności.

Opracowanie i realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest zadaniem wynikającym z Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Jego celem jest zaplanowanie oraz podjęcie działań w zakresie pomocy rodzinom przeżywającym różnego typu trudności zakłócające lub uniemożliwiające prawidłowe wypełnianie podstawowych funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz stworzenie spójnego i skutecznego systemu pomocy dla rodzin.

W świetle założeń ustawy, pomoc dziecku i jego rodzinie powinna mieć charakter interdyscyplinarny i być udzielana przez właściwych specjalistów w ramach zintegrowanego lokalnego systemu. Ważne jest aby zarówno działania, jak również decyzje względem rodziny i jej członków były podejmowane przy współpracy wyspecjalizowanych instytucji tj. pomocy społecznej, szkół, sądów, policji itp.

Realizowane w ramach Programu zadania koncentrować się będą nie tylko na dziecku ale na całej rodzinie, również w sytuacjach, gdy dziecko zostanie umieszczone poza rodziną biologiczną. Ma to na celu pomoc w odzyskaniu przez rodziców funkcji opiekuńczych tj. umożliwienie dziecku powrotu do środowiska rodzinnego. Przyjęte w ramach Programu zadania są spójne zarówno z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej i ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

II PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU

Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej określa zadania w zakresie pomocy społecznej, rodzaje świadczeń oraz tryb ich udzielania. Definiuje cel pomocy społecznej, jako "umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości." Zadaniem pomocy społecznej jest wspieranie osób i rodzin w wysiłkach odpowiadających godności człowieka, poprzez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Cel pomocy społecznej, rodzaje problemów i potrzeb, przewidziane zadania koncentrują się przede wszystkim na rodzinie. W ustawie o pomocy społecznej uwzględniono obszary odnoszące się bezpośrednio do rodziny, koncentrując się na działaniach mających zapobiegać i łagodzić skutki różnego typu nieprawidłowości w jej funkcjonowaniu.

Powiązany dokumentem jest Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r. skierowana do rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, gdzie kompleksowo określone zostały zasady i formy wsparcia oparte na podmiotowości rodziny i dziecka. W ustawie czytamy: „... dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami(...)”.

Niniejszy Program realizowany będzie w oparciu o następujące akty prawne:

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej.
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.
4. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.
6. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Program wpisuje się również w dokumenty strategiczne Gminy Łochów, m.in.

1. Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2022-2028.
2. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2020-2025.
3. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025.

Obowiązek wspierania rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji, niemogącej realizować funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz organizacja pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa przede wszystkim na jednostkach samorządu terytorialnego oraz organach administracji rządowej. Zapisy art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Gmina Łochów realizuje za pośrednictwem Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łochowie, do którego zadań należy:

- opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej,
- tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
- tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych,
- finansowanie podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny oraz kosztów związanych z udzieleniem pomocy przez rodziny wspierające,
- współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym,
- sporządzanie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie,
- prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, zamieszkałej na terenie gminy.

Warto wskazać również na wsparcie jakie wynika z ustawy „Za życiem”, które skierowane jest do rodzin z osobami z niepełnosprawnością, w szczególności wychowujące dzieci z niepełnosprawnościami. Zaproponowana pomoc obejmuje kompleksowe rozwiązania dotyczące wsparcia kobiet w ciąży i ich rodzin, wczesnego wspomaganie dziecka i jego rodziny, usług wspierających i rehabilitacyjnych, wsparcia mieszkaniowego, usprawnienia dostępu do świadczeń zdrowotnych oraz możliwość skorzystania z usług asystenta rodziny. Ponadto ustawa przewiduje wsparcie finansowe dla rodzin, w których urodzi się dziecko z ciężką i nieodwracalną niepełnosprawnością albo nieuleczalną chorobą zagrażającą życiu, która powstała w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

III ADRESACI PROGRAMU

Działania wyznaczone w Gminnym Programie Wspierania Rodziny dla gminy Łochów mają charakter ciągły i są skierowane do wszystkich rodzin wychowujących dzieci na terenie gminy Łochów, w szczególności tych przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, których same nie mogą pokonać. Adresatami Programu są również rodziny, w których występuje zagrożenie umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej,

bądź już zostały one umieszczone, a rodziny wyrażają chęć współpracy na rzecz odzyskania opieki nad dzieckiem i jego powrotu do domu rodzinnego. Odbiorcami Programu są również rodziny, w których wychowuje się dziecko, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Ponadto Program kierowany jest również do przedstawicieli instytucji i służb zaangażowanych w realizację zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej.

Odbiorcami Programu są więc:

- 1) rodziny przeżywające wielorakie trudności, w tym w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, rodziny niezaradne życiowo, rodziny z problemem ubóstwa, w tym obarczone bezrobociem, rodziny borykające się z problemem długotrwałej choroby, niepełnosprawnością, rodziny dotknięte przemocą, uzależnieniami i innymi problemami powodującymi wzrost ryzyka wykluczenia społecznego,
- 2) dzieci i młodzież, którym rodzina nie zapewnia należytej opieki i wsparcia, w tym szczególnie dzieci z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- 3) przedstawiciele instytucji oraz służb pracujących na rzecz dzieci i rodzin.

IV DIAGNOZA ŚRODOWISKA

Gmina Łochów to gmina miejsko – wiejska. Należy do województwa mazowieckiego, powiatu węgrowskiego. Jest największą gminą wśród dziewięciu gmin powiatu węgrowskiego, zarówno pod względem liczby ludności (ponad 17 tys.) jak i powierzchni, co stanowi 16,1% powierzchni powiatu.

Zadania z zakresu pomocy społecznej w ramach zadań własnych i zadań zleconych gminie oraz zadania z zakresu świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego, jak również zadania z zakresu wspierania rodziny i systemie pieczy zastępczej realizowane są przez Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łochowie. W 2022 roku, w okresie od stycznia do grudnia, Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łochowie objął różnymi formami pomocy 2087 osób, co stanowi 11,96% ogółu mieszkańców gminy. Najczęstszymi przyczynami przyznawania pomocy społecznej w 2022 r. w gminie Łochów było:

1. ubóstwo,
2. bezrobocie,
3. niepełnosprawność,

4. długotrwała lub ciężka choroba

Tabela 1 Powody przyznawania pomocy.

Trudności występujące w rodzinie	Liczba rodzin objętych pomocą		
	2020 r.	2021 r.	2022 r.
Ubóstwo	140	128	126
Bezdomność	3	4	4
Potrzeba ochrony macierzyństwa	38	23	26
Bezrobocie	76	73	72
Niepełnosprawność	81	80	70
Długotrwała, ciężka choroba	73	64	63
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	27	20	18
Alkoholizm	3	4	4
Narkomania	0	1	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	6	6	5
Przemoc w rodzinie	2	3	2
Sytuacja kryzysowa	4	2	1
Zdarzenia losowe	4	1	4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MGOPS w Łochowie

Jak wynika z powyższego najczęstszym powodem przyznawania pomocy było ubóstwo, zaś bezrobocie uplasowało się na drugim miejscu. Z danych Powiatowego Urzędu Pracy w Węgrowie wynika, że stan bezrobocia na terenie gminy Łochów na dzień 31.12.2022 r. wynosił 371 osób, w tym 187 osób zarejestrowanych w PUP to kobiety. Na przestrzeni dwóch ostatnich lat zauważa się, iż ilość osób bezrobotnych przyjmuje tendencje spadkową (na dzień 31.12.2021 r. – 491 osób). Na terenie naszej gminy, bezrobocie jest głównym czynnikiem ubóstwa rodzin, które najczęściej korzystają ze wsparcia pomocy społecznej. Niesie ono za sobą nie tylko niedostatek, ale też negatywne skutki w zakresie funkcjonowania rodziny. Często prowadzi do zachowań aspołecznych w rodzinie, nałogów, marginalizacji, obniżenia poziomu życia oraz potrzeb bytowych. W konsekwencji przyczynia się do występowania w rodzinach zachowań odbiegających od ogólnie przyjętych norm społecznych jak również do problemów w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Rodziny, w których występuje problem bezrobocia, a co za tym idzie ubóstwa, często borykają się z różnego rodzaju uzależnieniami, pogorszonymi warunkami socjalno – bytowymi oraz jak już wyżej wskazano problemami w zakresie opieki nad dziećmi. Należy zauważyć również, że nieprawidłowe funkcjonowanie rodziny w społeczeństwie jest częstym powodem zaniedbywania przez dzieci nauki i nierealizowania obowiązku szkolnego, demoralizacji oraz występowania problemów emocjonalnych wśród dzieci, tj. np. poczucie niskiej wartości, co przekłada się na ich dorosłe życie i przenoszenie niewłaściwych wzorców rodziny.

Z powyższych danych statystycznych ośrodka wynika, iż na przetłomie 3 lat liczba rodzin z problemami bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniem gospodarstwa domowego, utrzymuje się na zbliżonym poziomie. Rodziny te, w uzasadnionych przypadkach oraz w oparciu o założenia ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej mogą skorzystać ze wsparcia w formie przyznania rodzinie asystenta rodziny. Jego rolą jest aktywne wspieranie rodziny, w szczególności zagrożonej różnymi dysfunkcjami, a także podniesienie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych, prowadzenia gospodarstwa domowego, radzenia z sytuacjami dnia codziennego rodziców lub opiekunów dzieci. Efektem zaś powinno być odzyskanie przez osoby przyjmujące pomoc, kontroli nad własnym życiem, które pozwala im być samodzielnym oraz tak wypełniać role rodzica, aby środowisko rodzinne sprzyjało bezpieczeństwu i rozwojowi dzieci. Wsparcie w formie asystenta rodziny pojawia się również w rodzinach, w których istnieje ryzyko umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej, bądź które starają się o powrót dzieci już umieszczonych do rodzinnego domu.

Tabela 2 Liczba rodzin korzystających ze wsparcia asystenta rodziny.

	2020	2021	2022
Liczba rodzin korzystających z usług asystenta rodziny	13	12	15

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MGOPS w Łochowie.

Tabela 3 Piecza zastępcza.

	2020	2021	2022
Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	13	15	16

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MGOPS w Łochowie.

Z uwagi na fakt, iż gmina zobowiązana jest do ponoszenia części wydatków w związku z umieszczeniem dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej albo w instytucjonalnej pieczy zastępczej, należy uznać za zasadne stwierdzenie, iż realizując niniejszy Program dużą uwagę należy zwrócić na zapewnienie dostępności do wsparcia w formie asystenta rodziny oraz jego kształcenia, jak również podjęcie działań w celu nawiązania współpracy z potencjalnymi rodzinami wspierającymi, co przyczyni się zarówno do polepszenia sytuacji rodzinnej jak również ograniczy wydatki związane z partycypacją gminy w odpłatności za dzieci umieszczone w pieczy zastępczej.

Liczba osób korzystających ze wsparcia psychologicznego na podstawie danych pozyskanych z Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łochowie potwierdza konieczność zapewnienia rodzinom wsparcia w formie poradnictwa specjalistycznego. Działający Punkt Konsultacyjny w Łochowie tylko w roku 2022 udzielił 514 godzin konsultacji dla 155 osób. W ramach poradnictwa specjalistycznego rodziny z terenu gminy Łochów mogą korzystać z nieodpłatnej pomocy prawnej w Urzędzie Miejskim w Łochowie. Ponadto od 2021 roku rozpoczął działanie zamiejscowy punkt obsługi Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Węgrowie, którego głównym zadaniem jest prowadzenie badań diagnostycznych oraz konsultacji dla dzieci i młodzieży z miasta i gminy Łochów.

Częstym powodem występowania problemów w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych w rodzinie są uzależnienia członków rodziny, w szczególności od alkoholu oraz występowanie przemocy domowej. Często te dwa czynniki występują jednocześnie. Pomoc rodzinom dotkniętym przemocą domową w gminie Łochów odbywa się poprzez działalność Zespołu Interdyscyplinarnego oraz powołanych w związku z procedurą „Niebieskie Karty” grup diagnostyczno – pomocowych. Poniższa tabela prezentuje liczbowo ilość formularzy „Niebieska Karta” przekazanych do ZI w Gminie Łochów.

Tabela 4 Liczba wszczętych procedur "Niebieskie Karty" w Gminie Łochów

	2020	2021	2022
Liczba wszczętych (nowych) procedur " Niebieskie Karty"	59	43	38

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MGOPS w Łochowie.

Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łochowie podejmuje działania na rzecz wspierania osób w walce z problemem alkoholowym. W roku 2022 odbyło 21 rozmów motywujących z osobami podejrzanymi o uzależnienie od alkoholu i skierowano 8

wniosków do Sądu Rejonowego w Węgrowie w przedmiocie przymusowego leczenia odwykowego.

V GŁÓWNE KIERUNKI DZIAŁANIA I ZAŁOŻENIA PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY

Zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, rodzinie, która przeżywa trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, gmina ma obowiązek zapewnić wsparcie polegające w szczególności na:

- analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie,
- wzmocnieniu roli i funkcji rodziny,
- rozwijaniu umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziny,
- podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
- pomocy w integracji rodziny,
- przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
- dążeniu do reintegracji rodziny.

Stąd też głównym celem wyznaczonym w Gminnym Programie Wspierania Rodziny jest: stworzenie skutecznego systemu wsparcia i opieki nad rodziną i dzieckiem, ze szczególnym uwzględnieniem rodzin przeżywających trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Poniższa tabela przedstawia główny cel Programu wraz z jego celami szczegółowymi oraz określa kierunki działania, które posłużą do ich osiągnięcia.

Cel główny: Stworzenie skutecznego systemu wsparcia i opieki nad rodziną i dzieckiem, ze szczególnym uwzględnieniem rodzin przeżywających trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo- wychowawczych.			
I Cel szczegółowy: Wzmocnienie roli i funkcji rodziny oraz zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji.			
Kierunki działań	Wskaźniki realizacji zadania	Realizator	Okres realizacji
Zagwarantowanie rodzinom biologicznym możliwości korzystania z poradnictwa specjalistycznego m.in. psychologicznego, pedagogicznego, prawnego.	- rodzaj udzielonego wsparcia - liczba rodzin objętych wsparciem	UM, MGOPS, Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna, placówki oświatowe.	2024-2026

Podejmowanie działań edukacyjno - informacyjnych i profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom oraz w zakresie przeciwdziałania wczesnemu macierzyństwu i ojcostwu.	- rodzaj podjętych działań - liczba podjętych działań - liczba osób uczestniczących w działaniach	MGOPS, MKRPA, placówki oświatowe	2024-2026
Wzmacnianie więzi rodzinnych poprzez wymianę doświadczeń międzypokoleniowych oraz integracja z osobami niepełnosprawnymi	- liczba podejmowanych działań integracyjnych	UM, MGOPS, placówki oświatowe, MiGOK	2024-2026
Monitorowanie sytuacji rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych	- liczba przeprowadzonych wywiadów środowiskowych, - liczba rodzin objętych monitoringiem, - określenie rodzaju przyczyny udzielania pomocy	MGOPS	2024-2026
Praca socjalna na rzecz rodzin z dziećmi świadczona przez pracowników MGOPS	- liczba rodzin objętych wsparciem w postaci pracy socjalnej	MGOPS	2024-2026
Udzielanie wsparcia rodzinom posiadającym trudną sytuację finansową z systemu zabezpieczenia socjalnego (m.in. dożywianie dzieci, pomoc przyznawana na podstawie ustawy o pomocy społecznej, świadczeniach rodzinnych, dodatkach mieszkaniowych)	- liczba i forma udzielonej pomocy - liczba rodzin i osób w rodzinach objętych wsparciem, - liczba dzieci korzystających z dożywiania	MGOPS	2024-2026
Wspieranie kobiet w ciąży i rodzin zgodnie z ustawą z dn. 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem"	- liczba rodzin objętych wsparciem	MGOPS	2024-2026
Udzielanie wsparcia rodzinom dotkniętym przemocą oraz problemami różnego rodzaju uzależnień.	- rodzaj udzielonego wsparcia - liczba osób objętych wsparciem	MGOPS. MKRPA, ZI	2024-2026
Udzielenie pomocy rodzinom w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej	- rodzaj udzielonego wsparcia - liczba osób objęta wsparciem	MGOPS, PUP	2024-2026
Tworzenie i rozwój placówek wsparcia dziennego	- liczba placówek wsparcia dziennego - liczba zatrudnionych wychowawców - liczba dzieci uczęszczających do placówek wsparcia dziennego	UM, MGOPS, MKRPA	2024-2026
II Cel szczegółowy: Wspieranie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo - wychowawczych.			
Kierunki działań	Wskaźniki realizacji zadania	Realizator	Okres realizacji

Zatrudnienie asystenta rodziny i udzielanie pomocy rodzinom niewydolnym wychowawczo	- ilość zatrudnionych asystentów - ilość rodzin objętych wsparciem	MGOPS	2024-2024
Dążenie do reintegracji rodzin poprzez pomoc rodzinie, z której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej w odbudowaniu odpowiedniego środowiska wychowawczego z poprawnymi relacjami i rolami pozwalającymi na powrót dzieci do rodziny naturalnej.	- liczba rodzin biologicznych objętych wsparciem asystenta rodziny, - liczba planów pracy skoordynowanych z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej - liczba rodzin, w których zakończono współpracę z uwagi na realizację planu pracy - liczba dzieci, które powróciły do rodziny biologicznej	MGOPS (asystent rodziny, pracownik socjalny)	2024-2026
Zabezpieczenie środków na współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, placówce opiekuńczo - wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo - terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.	- wysokość poniesionych kosztów - liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	MGOPS	2024-2026
Podejmowanie działań informacyjnych w zakresie rodzin wspierających oraz finansowanie kosztów, o których mowa w art.. 29 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej związanych z realizacją pomocy przez rodziny wspierające.	- liczba podjętych działań informacyjnych, - liczba rodzin wspierających - wysokość poniesionych kosztów	MGOPS	2024-2026
Współpraca z Sądami i ich organami pomocniczymi oraz innymi instytucjami w zakresie oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.	- liczba spraw sądowych, w których udział wzięt pracownik socjalny/asystent rodziny - liczba posiedzeń zespołu ds. oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej - liczba raportów z oceny	asystent rodziny, pracownik socjalny, organizator pieczy zastępczej	2024-2026
III Cel szczegółowy: Doskonalenie systemu wspierania rodzin.			
Kierunki działań	Wskaźniki realizacji zadania	Realizator	Okres realizacji
Zapewnienie środków na realizację zadania dotyczącego wspierania rodziny.	- coroczny projekt budżetu na realizację zadania	MGOPS	2024-2026
Zapewnienie osobom świadczącym wsparcie na rzecz rodzin możliwości podnoszenia swoich kwalifikacji poprzez udział w szkoleniach, konferencjach oraz samokształceniu.	- liczba szkoleń - liczba osób uczestniczących w szkoleniach, konferencjach	MGOPS, placówki oświatowe	2024-2026

Podjęcie działań informacyjnych oraz edukacyjnych o instytucjach świadczących pomoc na rzecz rodziny.	- liczba podjętych działań	UM, MGOPS, MKRPA, ZI, placówki oświatowe	2024-2026
Współpraca z organizacjami pozarządowymi i kościelnymi oraz instytucjami zajmującymi się pomocą dziecku i rodzinie.	- liczba instytucji i organizacji pracujących na rzecz dziecka i rodziny, - liczba podjętych działań	MGOPS, MKRPA, ZI, placówki oświatowe	2024-2026

Wskazane powyżej kierunki działań Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024-2026 mają na celu pomoc rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz uświadomienie, że ich sytuacja nie musi być trwała. W wyniku przeprowadzonych działań przewidywane jest osiągnięcie następujących rezultatów:

- polepszenie sytuacji dziecka i rodziny,
- wzmocnienie lub przywrócenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego,
- zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka,
- wzrost świadomości społeczeństwa na temat prawidłowego funkcjonowania rodziny i poprawnych relacji rodzinnych,
- umożliwienie dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej powrotu do rodziny biologicznej, poprzez przywrócenie jej prawidłowych funkcji,
- rozwój efektywnej współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami realizującymi Program.

VI REALIZATORZY PROGRAMU

Założenia Programu powinny realizować podmioty, które w ramach swoich kompetencji posiadają obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności, w szczególności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz podmioty lub osoby specjalizujące się, bądź mające kontakt z dzieckiem i rodziną. Koordynatorem Programu jest Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łochowie realizujący go przy współpracy z:

- Urzędem Miejskim w Łochowie,
- Placówkami oświatowymi z terenu Gminy Łochów,
- Placówkami Służby Zdrowia,
- Komisariatem Policji w Łochowie,

- Zespołem Interdyscyplinarnym,
- Miejską Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łochowie,
- Kuratorami Sądowymi,
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Węgrowie,
- Powiatowym Urzędem Pracy w Węgrowie,
- Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Węgrowie oraz Filią Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Łochowie,
- organizacjami pozarządowymi oraz instytucjami kościelnymi.

Współpraca pomiędzy ośrodkiem a instytucjami i podmiotami zaangażowanymi we wsparcie rodzin oparta będzie na poniższych zasadach:

1. Równość partnerów wobec siebie.
2. Wspólne zaufanie i merytoryczne podejście do podejmowanych działań.
3. Koncentracja na rzeczywistych problemach rodzin.
4. Wzajemne przekazywanie informacji dla dobra rodzin i ich wsparcia.

Wymiana informacji pomiędzy ośrodkiem a ww. instytucjami odbywać się będzie poprzez kontakt telefoniczny, kontakt za pośrednictwem poczty elektronicznej oraz tradycyjnej, jak również poprzez bezpośrednie spotkania podmiotów współpracujących.

Współpraca i wymiana informacji pomiędzy realizatorami Programu musi opierać się na wzajemnym zaufaniu i lojalności oraz na podporządkowaniu się celowi, jakim jest udzielenie szerokiego, interdyscyplinarnego wsparcia rodzinie dotkniętej problemami. Istotne jest, aby ten cel, został należycie uświadomiony sobie przez wszystkie podmioty współpracujące na rzecz wsparcia rodzin.

VII ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Finansowanie 3-letniego Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024-2026 odbywać się będzie w ramach środków budżetu gminy Łochów oraz dotacji z budżetu Państwa.

VIII MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Monitoring i ewaluacja programów strategicznych polegają na systematycznej ocenie realizowanych zadań oraz modyfikacji kierunków działań w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą pojawić się poprzez, np. zmianę regulacji prawnych, powstanie

nowych problemów społecznych. Monitoring Programu umożliwi analizę realizacji podejmowanych działań, a także pozwoli na ocenę ich skuteczności i efektywności. W celu oceny stopnia wdrożenia działań zostaną wykorzystane wymienione do celów szczegółowych w rozdz. V wskaźniki monitoringowe, co pozwoli na bieżące podejmowanie ewentualnych działań korygujących. Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem otwartym i długofalowym. Ewaluacja będzie miała charakter usprawniający i wskazujący kierunki ewentualnych zmian w zapisach programowych. Umożliwi również sprawdzenie efektywności i skuteczności przyjętych założeń oraz sposobu wydatkowania środków przeznaczonych na ich realizację.

Ocena poszczególnych działań odbywać się będzie na podstawie corocznej analizy realizacji założeń Programu. Rezultatem monitoringu będą sprawozdania roczne, o których mowa w art. 179 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Sposób kontroli realizacji Programu:

1. W terminie do dnia 31 marca każdego roku Burmistrz Łochowa składa Radzie Miejskiej w Łochowie roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.
2. Sporządzanie przez MGOPS w Łochowie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywania ich wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.